

การวิเคราะห์โครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา

จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2494-2502

นางมาณี พันธุ์เมือง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-342-7

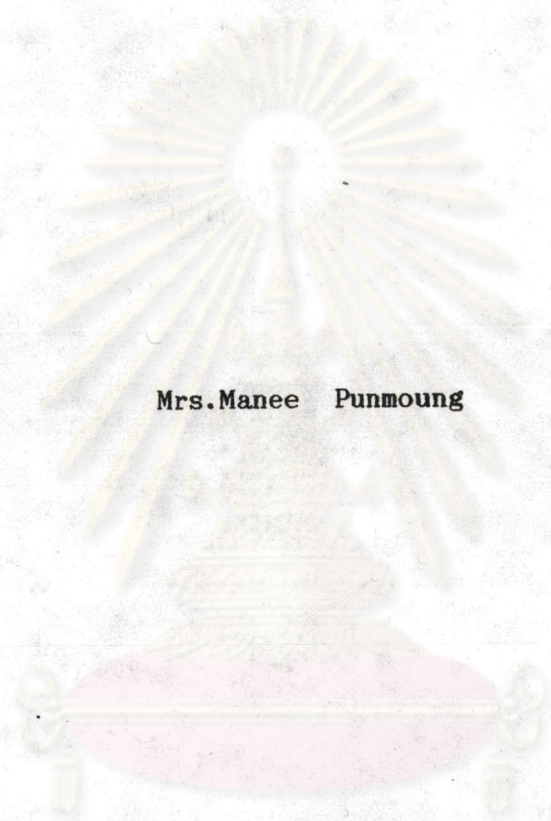
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018313

i10314088

AN ANALYSIS OF CHACHOENGSAO EDUCATION PILOT PROJECT

B.E. 2494-2502

Mrs. Manee Punmoung

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Foundations of Education

Graduate School

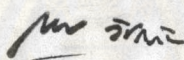
Chulalongkorn University

1992

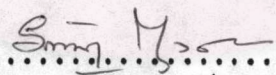
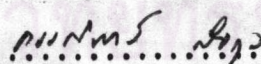
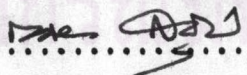
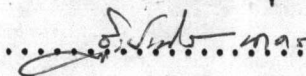
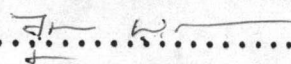
ISBN 974-581-342-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วิเคราะห์โครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา จังหวัด
ฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2494-2502
ชื่อ นางมานี พันธุ์เมือง
ภาควิชา สารัตถศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.กมล สุกประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.กานรร วัชรานันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์รัตนา ตุงคสวัสดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.กมล สุกประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ธนะปะนิญ นาคทรพร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน)

มาณี พันธุ์เมือง : การวิเคราะห์โครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ.2484-2502 (AN ANALYSIS OF CHACHOENGSARO EDUCATION PILOT PROJECT
B.E.2494-2502) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.กรรณิการ์ สัจกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม:
ดร.กมล สุคประเสริฐ, 191 หน้า. ISBN 974-581-342-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา
ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากโครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา และผลกระทบที่ได้
จากโครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลของการวิจัยพบว่า โครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทราได้นำการจัด
การศึกษาแผนใหม่มาทดลองใช้ในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ.2494-2502 และพัฒนาการศึกษาของ
จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นตัวอย่างในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ กล่าวคือ ได้มีการปรับปรุงในด้าน
อาคารสถานที่ หลักสูตร การเรียน การสอน สื่อและอุปกรณ์การสอน และการวัดผลการศึกษา ในระดับชั้น
เด็กเล็ก ประถมศึกษา มัธยมศึกษา มัธยมศึกษาอาชีวศึกษา อาชีวศึกษา การฝึกหัดครู
การนำที่สามารถในทางการศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่

โครงการนี้ประสบปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ ครูผู้สอน ภาษาและวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญ
ชาวต่างประเทศ แต่คณะกรรมการโครงการได้มีส่วนช่วยให้ปัญหาและอุปสรรคเบาบางลง ในด้านผล
กระทบพบว่า โครงการนี้มีส่วนทำให้ประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีโอกาสยกระดับการศึกษา ฐานะ
ความเป็นอยู่ และให้ความสนใจในเรื่องสุขภาพและอนามัยมากขึ้น นอกจากนี้ครูและบุคลากรทางการ
ศึกษา มีโอกาสยกระดับวิทยฐานะของตนเองให้สูงขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา สারัตตศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติต *Dr. W.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *กมล สุค*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *กมล สุค*

C040119 : MAJOR FOUNDATIONS OF EDUCATION

KEY WORD : CHACHOENGSAO EDUCATION PILOT PROJECT

MANEE PUNMOUNG : AN ANALYSIS OF CHACHOENGSAO EDUCATION PILOT PROJECT.

B.E.2494-2502. THESIS ADVISOR : ASSIS. PROF. KANNIKA SATCHAKUL,

Ph.D. CO-ADVISOR: KAMOL SUDAPRASERT, Ph.D. 191 PP.

ISBN 974-581-342-7

The purpose of this research was to study the Chachoengsao Education Pilot Project, the problems and obstacles and the effects resulted from the Chachoengsao Education Pilot Project.

The research findings revealed that Chachoengsao Education Pilot Project had made the experiment of new educational methods in Thailand during B.E.2494-2502, and developed the Chachoengsao Educational pattern as the educational development model of the country. The project improved the buildings, curriculum, learning and teaching, audiovisual aids and educational evaluation in the areas of Pre-Primary Education, Primary Education, Primary Extension Schools, Comprehensive Secondary School, Vocational Schools, Teacher Training, School Leadership, and Adult Education.

The project faced problems concerning budget, teachers as well as language and culture of the foreign experts. However, the project committee had played a significant roles to cope with the problems. The project had upgraded the educational attainment of the people, the state of living, and their interest in health. The teachers and other educational personnel had also the opportunity to upgrade their academic status.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์.....

สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์.....

ปีการศึกษา..... 2534.....

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาของท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ รัตนา ตุงคสวัสดิ์ และ อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน ที่ท่านกรุณาให้ข้อคิดเห็นที่มีคุณค่าทางวิชาการ

อนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อภัย จันทวิมล อธิการบดี กรมสามัญศึกษา ศาสตราจารย์รัฐปะนิย์ นาครทรรพ และ ดร.กมล สุดประเสริฐ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำเอกสารค้นคว้า และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณคณะกรรมการบริหารโครงการ ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราทุกท่าน เพื่อนอาจารย์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณเป็นที่รักและหวังดีต่อผู้วิจัย ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

มาลี พันธุ์เมือง

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ช

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย	9
2	โครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	12
	ชั้นเด็กเล็ก	17
	โรงเรียนประถมศึกษา	20
	โรงเรียนมัธยมสามัญศึกษา	22
	โรงเรียนมัธยมวิสามัญอาชีวศึกษา	27
	โรงเรียนอาชีวศึกษา	30
	การฝึกหัดครู	33
	การนที่สามารณในทางการศึกษา	39
	การศึกษาผู้ใหญ่	41

บทที่

หน้า

การร่างหลักสูตรและวิธีสอน	47
หลักสูตรชั้นเด็กเล็ก	47
หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษา	49
หลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษา	50
หลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษาวิชาชีวศึกษา	50
หลักสูตรโรงเรียนอาชีวศึกษา	51
หลักสูตรการฝึกหัดครู	52
การนำที่สามารถนทางการศึกษา	53
การศึกษาผู้ใหญ่	54
สรุป	55
3 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ตามโครงการปรับปรุง	
ส่งเสริมการศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา	61
การจัดการศึกษาในชั้นเด็กเล็ก	61
การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา	63
การจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา	67
การจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาวิชาชีวศึกษา	69
การจัดการศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษา	71
การจัดการศึกษาในโรงเรียนฝึกหัดครู	73
การนำที่สามารถนทางการศึกษา	75
การจัดการศึกษาผู้ใหญ่	76
ปัญหาเกิดจากผู้เชี่ยวชาญ	78
ปัญหาที่เกิดขึ้นจากผู้ปฏิบัติงาน	79
ปัญหาการปรับปรุงชุมชน	80

บทที่	หน้า
4	
ผลของการทดลองตามโครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	83
ผลทางตรง	83
ผลกระทบ	87
5	
สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ	96
สรุป	96
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก	121
ภาคผนวก ข	153
ภาคผนวก ค	161
ประวัติผู้วิจัย	191

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย